

УДК 007–659.3.28

Володимир Оскрого

ІНТЕРНЕТ-ЗМІ: ПОГЛЯД КОРИСТУВАЧА

Автор розглядає певні проблеми класифікації електронних документів, електронних видань як у цілому, так стосовно Інтернету. Матеріал викладається з урахуванням думки звичайного користувача.

Ключові слова: Інтернет, веб, електронне видання, друковане видання.

Автор рассматривает некоторые проблемы классификации электронных документов, электронных изданий как в целом, так и касательно Интернета. Изложение ведется принимая во внимание точку зрения обычного пользователя.

Ключевые слова: Интернет, веб, электронное издание, печатное издание.

An author discusses some problems of classification regarding the electronical documents, electronical editions in general and on the web. The exposition is made taking into consideration the ordinary user point of view.

Key words: Internet, web, electronical edition, printed edition.

Друга половина XX — початок XXI століть характеризуються фундаментальними змінами в роботі з інформацією (збір, обробка, переробка, зберігання тощо), спричинені винаходом комп'ютера, комп'ютеризацією та інформатизацією. Намагання людини навчити електронні обчислювальні машини «спілкуватися» між собою привело до створення локальних комп'ютерних мереж. Подальші інтеграційні процеси (мається на увазі об'єднання локальних комп'ютерних мереж) сприяли виникненню нової сутності — Інтернету. До речі, поява Інтернету — одна з найяскравіших ілюстрацій закона переходу кількісних змін у якісні.

Цікаво навести основні чинники, яким зобов'язаний своєю появою та подальшим розвитком Інтернет. На наш погляд, можливо обмежитися трьома: стек протоколів TCP/IP (пакетний спосіб передачі інформації), гіпертекстовий формат даних (документи HTML) і,

нарешті, програма Mosaic (веб-браузер зі зручним графічним інтерфейсом користувача).

Перший з них пов'язують з роботами Роберта Кана (Robert E. Kahn) та Вінтона Серфа (Vinton Cerf) у сімдесятих роках минулого століття. Саме він прислужився появі Інтернету. Спочатку ці протоколи застосовувалися у мережі ARPAnet. Ця мережа була перейменована на Internet, коли в 1990 році американські військові передали її Національному науковому фонду США.

Другий — результат розробок Тіма Бернерса-Лі (Timothy Berners-Lee) 1989–1990 років. Він заклав основи «Всесвітньої павутини» (WWW або World Wide Web) — одного із складників сучасного Інтернету. Крім мови HTML у 1990 році разом з Робертом Калью (Robert Cailliau) ним був розроблений перший у світі веб-браузер, призначений для віддаленого доступу до інформації, який не потребує її переформатування. Слід зазначити, що сама ідея гіпертексту, гіпертекстових посилань виникла задовго до появи Інтернету. Досить згадати «програмоване навчання». Також див. цікаву інформацію з цього приводу на сайті студії Артемія Лебедева [1].

Третій — «спровокував» відомий Інтернет-бум 90-х років минулого століття. З появою веб-браузера Mosaic Інтернет почав з безпрецедентною швидкістю завойовувати масову аудиторію.

Комп'ютеризація та інформатизація суспільства ініціювали широке розповсюдження так званих «електронних документів». На відміну від звичайного паперового друкованого документа під електронним розуміється відповідний комп'ютерний файл, який утворюється у процесі виготовлення першого за допомогою комп'ютера.

Використання інформаційних технологій у процесі додрукарської підготовки видання призводить до появи особливих електронних документів — комп'ютерних файлів у форматі тієї настільної видавничої системи, яка використовувалась для верстки. Сучасна практика додрукарської підготовки передбачає на кінцевому етапі «друк» на віртуальний принтер Acrobat Distiller. Результатом такого «друку» буде комп'ютерний файл у форматі *.pdf. PDF — скорочення від «Portable Document Format». Це означає «переносимий формат документів». Перегляд документів у цьому форматі можливий на будь-якому комп'ютері, наприклад, за допомогою безкоштовної програми Adobe Reader. Віртуальний принтер Acrobat Distiller встановлюється на

комп'ютер за допомогою програми Adobe Acrobat (на жаль, ця програма не належить до класу «free ware»).

Це робиться для того, щоб уникнути прикрих технічних помилок, які можуть зіпсувати досить коштовний процес виготовлення друкарських форм, чи безпосереднього друку на папері. З іншого боку, перегляд такого pdf-файла дає можливість побачити на комп'ютерному моніторі точну копію майбутнього друкованого видання.

Отже, ми цілком природно підходимо до поняття «електронного видання класичного типу». Під цим ми розуміємо комп'ютерний файл, отриманий при роздруку верстки друкованого видання на віртуальний принтер Acrobat Distiller.

Як бачимо, «електронні видання класичного типу» утворюють підмножину множини «електронних документів». Зрозуміло, що не кожний комп'ютерний файл у форматі *.pdf буде «електронним виданням класичного типу».

Дещо відмінною буде ситуація, коли ми розглядатимемо, що відбувається у царині «Всесвітньої павутини» — найбільш відомого звичайному користувачеві складника сучасного Інтернету. Адже використання гіпертекстового формату, з одного боку, дозволило отримати нечувану для друкованих видань мультимедійність. З іншого — призвело до того, що інформація, яку користувач бачить на моніторі свого комп'ютера, може бути розпорошена майже по всій земній кулі.

Справа трохи полегшується тим, що для доступу до будь-якого інформаційного ресурсу на World Wide Web користувач має вказати його URL — своєрідну «адресу» Інтернету. Зазначимо, що URL — скорочення від «Uniform Resource Locator». Це означає «універсальний дороговказ ресурса» Інтернету. Знаючи URL, можливо відразу звернутися до ресурсу, без посереднього перегляду каталогів і пошуку за ключовими словами.

Потрапивши на бажаний ресурс споживач може вільно мандрувати його складовими за допомогою «гіперпосилань», які утворюють «апарат навігації» даного інформаційного ресурса.

Загалом, кожен інформаційний ресурс Інтернету має так звану «точку входу» — початкову складову на кшталт змісту. Складові інформаційного ресурсу прийнято називати веб-сторінками, а всю сукупність веб-сторінок — веб-сайтом. Веб-сторінка — не що інше, як

документ HTML. Тобто, електронний документ, написаний мовою гіпертекстової розмітки.

Отже, ми можемо вважати «електронним виданням типу веб» сукупність веб-сторінок, які утворюють той чи інший веб-сайт.

Нагадаємо, що публікація «електронного видання типу веб» відбувається набагато швидше, майже миттєво, та простіше порівняно з публікацією звичайного друкованого видання. Сам процес «друку» «електронного видання типу веб» полягає у «завантаженні» відповідних документів HTML на один із комп'ютерів, доступних будь-якому споживачеві ресурсів Інтернету.

Як бачимо, «електронним виданням типу веб» притаманна надзвичайна оперативність публікування. Однак слід зважати і на легкість фальшування, можливість розповсюдження неперевіраних, недостовірних, а, часом, і відверто брехливих відомостей.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. *Лебедев А.* Краткий экскурс в историю гипертекста [Электронный ресурс] / А. Лебедев. — Режим доступа : <http://www.artlebedev.ru/kovodstvo/sections/54/>